

החלטת כ"ט בנובמבר 1947, מלחמת העצמאות

איך משתמשים במילון? בבגרות כתוב "הציגו מושג" — והגדרה חייבת לבוא **מהחומר שלמדתם, לא מהקטע**. לכן: קוראים את המושג, מכסים את ההסבר ואומרים אותו במילים שלכם. בסוף בודקים את עצמכם במשחק ההתאמה שבעמוד הנושא.

שאלת ארץ-ישראל באו"ם

מושג	מה צריך לדעת
שאלת ארץ-ישראל באו"ם	נציגי היישוב היהודי נחלקו לצוותים ונאבקו על כל קול פנו לכל אחת מן המדינות שהייתה לה זכות הצבעה וניסו לשכנע אותה. היהודים גייסו מדינאים בכל רחבי העולם לתמוך בהחלטה. היהודים הפעילו לחצים כלכליים על חלק מן המדינות (למשל לחץ על ליבריה דרך יצרן הגומי שלה שהיה ענף הייצוא העיקרי שלה).
המעמד של ירושלים	הפרדת ירושלים מן המדינה היהודית והגדרתה כאזור בין-לאומי.

העברת שאלת ארץ-ישראל לאו"ם והתגובות על תוכנית החלוקה

מושג	מה צריך לדעת
ירידת כוחה של בריטניה ותלותה בארצות הברית	בעקבות מלחמת העולם השנייה עלה כוחה של ארצות הברית בזירה הבין-לאומית, ובריטניה, שהייתה תלויה בה מבחינה כלכלית ומדינית, התקשתה להתעלם מן הלחץ האמריקני לפתור את שאלת ארץ-ישראל בכלל, ולאפשר עלייה מיידית של מאה אלף עקורים בפרט. המאבק המתמשך של היישוב היהודי אילץ את בריטניה להקצות כוח אדם ותקציבים רבים יותר ממה שתכננה לשליטה בארץ-ישראל.

היבטים נוספים בנושא

מושג	מה צריך לדעת
הלחימה בדרכים	התקפה על כלי רכב (שיטת השיירות גבתה מחיר כבד). ניתוק יישובים עבריים זה מזה וממרכזים עירוניים. יישובים מבודדים שאינם חלק מרצף טריטוריאלי וסביבתם כפרים עוינים: מצור, התקפות ישירות
ירושלים הנצורה	דרכים חסומות, בעיות בהובלת אספקה, התמודדות עם הלגיון הירדני.

סוגיות במחלוקת

מושג	מה צריך לדעת
מוכנות היישוב היהודי לקבל עצמאות	יש מוסדות לאומיים, תשתית כלכלית, כוח צבאי, מערך שירותים בתחום הכלכלי-חברתי, בשלות של התודעה הלאומית. אם יפלו צבאות ערב, תהיה זו פלישה למדינה עצמאית וריבונית, והדבר יקל על גיוס דעת הקהל העולמית לבלימת הפלישה. כינון מדינה ריבונית יאפשר גיוס חובה והגדלה של הכוח היהודי הלוחם, שהיו הכרחיים בתנאי המלחמה הקשים.
סוגיות במחלוקת	כינון מדינה ריבונית יאפשר פתיחת השערים לעלייה, ובעקבותיה יגדל הכוח הלוחם. כינון מדינה ריבונית יאפשר הטלת מיסי חובה למימון של חלק מהוצאות המלחמה

מושג	מה צריך לדעת
חלוקת הארץ לשתי מדינות	קמה מדינה יהודית על רוב שטחה של ארץ-ישראל, כולל באזורים שלא יועדו לה בתוכנית החלוקה, ואילו בשאר השטח לא קמה מדינה ערבית עצמאית והוא נותר בשליטת ירדן או מצרים
ירושלים בפיקוח בין-לאומי	ירושלים חולקה בסופו של דבר בין ישראל לבין ירדן וחלקה המערבי נהפך לבירת ישראל

מבוסס על חומרי עמוד הנושא באתר ועל מוקדי הלימוד של משרד החינוך (תכנית אשנב). חומר לתרגול ולחזרה עצמית.